

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

**Tilrådning fra Fylkesmannen i Aust-
og Vest- Agder om utvidelse av vern
av Navassfjell naturreservat i
Gjerstad kommune**

Aust-Agder fylke

Juli 2016

Innhold

Om verneområdet	3
Hjemmelsgrunnlag	3
Vurdering etter naturmangfoldloven kapittel II	4
Verneverdier	5
Verneformål	6
Andre interesser	6
Saksbehandling	6
Bakgrunn	6
Verneprosessen for området	7
Viktige endringer etter høring av verneplanen	7
Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser	7
Lokal og sentral høring	7
Innkome høringsinnspill til verneplanen	8
Fylkesmannens vurdering av innspillene	8
Fylkesmannens tilrådning	8
Vedlegg 1 – Beskrivelse av området	9
Vedlegg 2 – Verneforskrift	11

Om verneområdet

Fylkesmannen i Aust- og Vest- Agder legger med dette fram forslag om utvidelse av Navassfjell naturreservat i Gjerstad kommune, Aust-Agder fylke. Vernet omfatter skogområder på privat eiendom som er tilbudt staten gjennom ordningen med frivillig vern. Skogområdet som foreslås vernet er på om lag 1000 dekar, til sammen blir Navassfjell naturreservat ca 4000 dekar.

Området som foreslås vernet ble kartlagt i 2013 i forbindelse med naturfaglige registreringer av skogarealer tilbudt for frivillig vern i 2014. Utvidelsen er sammen med eksisterende verneområdet representativt for et topografisk variert og småkollet landskap i regionen. Inne i mellom åsene er det bl.a. daler, bergvegger, myrer og innsjøer. Området domineres av barskog og i tillegg finnes både blandingsskog og edellauvskog. Det er godt arrondert og inneholder mye gammel skog. Spesielt eikeskogen, der det ble funnet flere rødlistearter, er viktig for bevaring av biologisk mangfold. Røsslyng-blokkebær furuskogene er vanlige i regionen, men at de trolig har høy alder, gjør at de er viktige her. Det undersøkte området ligger innenfor boreonemoral vegetasjonssone.

Navn	Kommune	Areal	Verneverdi
Navassfjell (utvidelse)	Gjerstad	1185 daa	***

Hjemmelsgrunnlag

Skogområdet foreslås vernet som Navassfjell naturreservat i medhold av lov av 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier i §§ 35 til 39. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Formålet med det enkelte verneområdet må imidlertid beskrives konkret og knyttes opp mot vilkårene som gjelder for den enkelte vernekategori i §§ 36 og 37. Naturreservat er den strengeste verneformen etter naturmangfold-loven.

Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfold-lovens § 37, som lyder slik:

«Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
- b) representerer en bestemt type natur,
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,

- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel».

Vurdering etter naturmangfoldloven kapittel II

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal framgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken.

Forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 trekkes også inn i skjønnsutøvingen. Bestemmelsene i naturmangfoldloven skal inngå som en integrert del i skjønnsutøvingen ved saksbehandling av vernesaker etter naturmangfoldloven. Miljøkonsekvensene av vernet skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte vernet og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget om natur- og verneverdiene i det foreslåtte naturreservatet på Navassfjell er innhentet gjennom de nasjonale naturfaglige registreringene av skogområder i tilknytning til frivillig vern. Disse registreringene dokumenterer godt natur- og verneverdier i området.

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder har vurdert verneforslagets effekt på naturverdiene. Verneforskriften åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres, herunder tradisjonelt friluftsliv og bruk av området til små- og storviltjakt. For enkelte aktiviteter vil et vern

imidlertid innebære restriksjoner, noe som gir verneverdiene en økt beskyttelse. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i området vil de aktivitetene som er tillatt i henhold til verneforskriften, etter all sannsynlighet ikke få en vesentlig negativ innvirkning på natur- og verneverdiene. Vernebestemmelsene er til hinder for at det kan gjøres vesentlige inngrep i området. Etter Fylkesmannens vurdering vil vernet med stor grad av sannsynlighet føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Fylkesmannen er av den oppfatning at den foreliggende kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og økologisk tilstand i denne saken står i et rimelig forhold til sakens karakter, og mener derfor at kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. På denne bakgrunn mener vi at det foreligger nok kunnskap om effekten av vernet slik at føre-var-prinsippet ikke får særlig vekt i denne saken, jf. naturmangfoldloven § 9.

Hvilke aktiviteter og tiltak som kan tillates i det foreslåtte verneområdet bestemmes av verneforskriften. Regulering av disse vil kunne vurderes med hensyn til samlet belastning i naturreservatet. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning er med dette vurdert og tillagt vekt.

Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver får ikke særlig betydning i denne saken ettersom et vern vil legge vesentlige begrensninger på hvilke tiltak som kan gjennomføres i området. Videre vil eventuelle godkjente tiltak, som regel i samsvar med verneforskriften, ikke ha vesentlig negativ effekt på verneverdiene, registrerte naturtyper, arter eller økosystem. Når det gjelder § 12 kan for eksempel lokaliseringsalternativer være aktuelt å vurdere i forbindelse med søknader om dispensasjon fra verneforskriften.

Verneverdier

Naturkvaliteter og verneverdier i det foreslåtte verneområdet er beskrevet i oppdragsrapport 2083-14 «Naturfaglige registreringer av skogarealer tilbudt for frivillig vern i 2014». Det området som Navassfjell naturreservat foreslås utvidet med innebærer en forbedret arrondering for hele naturreservatet, noe Fylkesmannen mener er svært positivt.

Utvidelsen er sammen med eksisterende verneområdet innehar store naturverdier knyttet til et topografisk variert og småkollet landskap som er representativt for regionen. Inne i mellom åsene er det bl.a. daler, bergvegger, myrer og innsjøer. Området domineres av barskog og i tillegg finnes både blandingsskog og edellauvskog. Det er godt arrondert og inneholder mye gammel skog. Spesielt eikeskogen, der det ble funnet flere rødlistearter, er viktig for bevaring av biologisk mangfold. Røssllyng-blokkebær furuskogene er vanlige i regionen, men at de trolig har høy alder, gjør at de er viktige her. Det undersøkte området ligger innenfor boreonemoral vegetasjonssone. Fylkesmannen vurderer at utvidelsen vil skape et stort, helhetlig og tilnærmet urørt område som til en viss grad vil dekke opp det som betegnes som gammel eikeblandingsskog og furuskogene kan dekke opp for betegnelsen «urskogspreget furuskog» (Framstad mfl. 2002 og 2003).

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et tilnærmet urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særskilt betydning som referanseområde for intakt lavereliggende skog i sørboreal og boreonemoral sone, og er egenartet i form av forekomst av eikeskog med lang kontinuitet og stort biologisk mangfold.

Andre interesser

Det tilbudte området er i bruk til små- og storviltjakt samt noe friluftsliv.

Saksbehandling

Bakgrunn

Norge har forpliktet seg til å ta vare på vårt biologiske mangfold gjennom nasjonale målsettinger og internasjonale avtaler. Vern av skogområder skal bidra til et representativt vern av skogtyper og sikre trua arter og naturtyper i norsk skog. Norge har stor variasjon av skogtyper, også skogtyper som er internasjonalt sjeldne. Nær 50 prosent av de trua og nær trua artene i Norge lever i skog.

Vern av skog har de siste 15 årene vært prioritert i verneplanarbeidet i Norge og Stortinget har nylig vedtatt et mål om vern av 10 prosent av skogarealet. Målet er langsiktig, og vern av privat skog skal fremdeles være frivillig. Gjennom behandlingen av St.meld. nr. 25 (2002-2003) sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet. Den samme stortingsmeldingen trakk også fram viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet. Et slikt prinsipp er at et utvidet skogvern skal følge de faglige anbefalingene fra rapporten til NINA og Skogforsk om «Evalueringen av skogvernet i Norge».

Regjeringens arbeid knyttet til vern av skog foregår nå etter to hovedlinjer; frivillig vern av skog og vern av skog på statens grunn. I stortingsmeldingen trekkes begge strategiene fram som viktige for å oppnå myndighetenes mål for det fremtidige skogvernet i Norge. Ordningen med frivillig vern innebærer at skogeier(e) tilbyr staten vern av egne skogarealer. Arbeidet skjer i nært samarbeid mellom Norges skogeierforbund og miljøvernmyndigheten. Miljøvernmyndigheten vurderer tilbudet og iverksetter gjennomføring av naturfaglige registreringer for å få kartlagt verneverdiene. Dersom det etter en slik registrering er aktuelt å fremme et forslag om vern for det kartlagte arealet, blir det holdt forhandlinger med grunneier(e) om avgrensning, utforming av verneforskrift samt økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene vil verneforslaget gjennomgå saksbehandling i tråd med reglene i naturmangfoldloven.

Verneprosessen for området

Fylkesmannen mottok tilbud om frivillig vern fra en grunneier i slutten av november 2013. Natur- og verneverdier i det foreslåtte naturreservatet er registrert og kartlagt gjennom den nasjonale kartleggingen av skogarealer tilbudt for frivillig vern gjennomført i 2014. Skogregistreringer ble gjennomført i juni 2016 og danner grunnlaget for beregning av erstatningsbeløp. Avtaleinngåelse er fullført.

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder sendte ut melding om oppstart av verneprosess for utvidelse av Navassfjell naturreservat den 03.04.2016. Oppstartsmeldingen ble sendt ut til grunneiere, Gjerstad kommune, Aust-Agder fylkeskommune, Statens Vegvesen Region Sør, Agder Energi samt aktuelle lag og foreninger.

Viktige endringer etter høring av verneplanen

Der har ikke vært noen endringer av planen etter høringen.

Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser

Utgangspunktet for å opprettholde verneverdiene i naturreservatet er at skogen skal få utvikle seg fritt uten nevneverdig skjøtsel. Det antas videre at det heller ikke vil være nevneverdig behov for skjøtsel i området i fremtiden. Dersom dette behovet skulle endre seg med tiden, vil forvaltningsmyndigheten utarbeide en forvaltnings- eller skjøtelsplan. Videre må forvaltningsmyndigheten også sørge for tilgjengelige ressurser for administrasjon av området, herunder behandling av eventuelle dispensasjonssøknader samt oppfølging av oppsynstjenesten.

Lokal og sentral høring

Verneplanen ble videre sendt på sentral høring til følgende parter: Norsk organisasjon for terreng sykling (NOTS), AVINOR AS, Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard, Biologisk institutt, Universitetet i Oslo, Den Norske Turistforening, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi – NTNU, Forsvarsbygg, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Jernbaneverket, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kommunenes sentralforbund, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, NHO Reiseliv, Norges Bondelag, Norges Fjellstyresamband, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges handikapforbund, Norges Idrettsforbund og olymp. og paraolym., Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Luftsportsforbund, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk institutt for naturforskning, Norsk institutt for skog og landskap, Norsk Orkideforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, Norskog, NSB hovedadm., NTNU, Ringve botaniske have, NTNU, Vitenskapsmuseet, Riksantikvaren, SABIMA, Statens Kartverk, Landbruksdirektoratet, Statkraft SF, Statnett SF, Stedsnavntjenestene for Østlandet og Agderfylkene, Statskog, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Universitetet i Bergen, Universitetet i Tromsø, Universitetets

naturhistoriske museer og botanisk hage, Vegdirektoratet, Verdens Naturfond og Villreinrådet i Norge.

Innkomne høringsinnspill til verneplanen

Ved høringsfristens utløp var det kommet inn (6) seks innspill til verneplanen. En sammenfatning av innspillene følger nedenfor.

Språkrådet har ingen merknader

Statnett har ingen merknader

Aust-Agder fylkeskommune har ingen merknader og positive til vernet

Norges Jeger- og Fiskeforbund/Aust-Agder har ingen merknader og positive til vernet

Forsvarsbygg har støttende kommentar omkring landing og start av Forsvarets luftfartøy.

Norsk organisasjon for terrengsykling er positive til opprettelse av vernet, men ber om at verneforskriften tillater sykling på eksisterende vegger og stier.

Fylkesmannens vurdering av innspillene

Fylkesmannen har tatt merknadene til orientering.

Fylkesmannens tilrådning

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder anbefaler med denne opprettelse utvidelse av Navassfjell naturreservat med de endringer som fremgår av tilrådingen, vernekartet er som under høringen. Justert verneforskrift finnes som eget vedlegg til tilrådingen.

Vedlegg 1 – Beskrivelse av området

LOKALITET:	Navassfjell
KOMMUNE:	Gjerstad
FYLKE:	Aust-Agder
VERNEKATEGORI (samlet omr.):	Nasjonalt verneverdig (***)
VEGETASJONSZONE:	Mellomboreal
VEGETASJONSSEKSJON:	Klart oseanisk (O2)
HØYDE OVER HAVET:	Ca. 364-464m
AREAL:	1185 daa

Områdebeskrivelse

Det undersøkte området ligger nordvest for Fossbufjellet, nord i Gjerstad kommune ved grensen til Drangedal kommune i Telemark. Dette er et småkupert skoglandskap avbrutt med flere daler, små innsjøer og myrområder. Berggrunnen består hovedsakelig av granitt/granodioritt. I tillegg er det et lite område lengst i sørøst med diorittisk til granittisk gneis. Det er bart fjell med stedvis tynt løsmassedekke i sørlige og vestlige deler, mens det er tynt morenedekke i nordlige og østlige deler av området.

Ifølge Moen (1998) dominerer barskog og gråor-heggeskoger og en rekke varmekjære arter har sin høydegrense i denne sonen. I nordøst er det også innslag av sørboreal sone. Hele området ligger innenfor klart oseanisk seksjon, O2 (Moen 1998). Det tilbudte arealet utgjør 1000 daa og vil sammen med eksisterende naturreservat utgjøre 4072 daa, både dette og de avgrensede naturtypene har god arrondering.

Skogstruktur/påvirkning

Som i eksisterende Navassfjellet naturreservat, men med unntak av områdene på sørsiden av Bjørkebuvatnet, er mye av skogen i den foreslåtte utvidelsen eldre og gammel skog. Den er samlet sett karakterisert av å ha flere sjikt og ha stor variasjon i alder og dimensjoner. Nøkkelementer som læger og gadd finnes i det meste av området og enkelte steder ble det også observert brannspor på grov furugadd. På de høyeste områdene dominerer røsslyng-blokkébærskog med furu. Selv om ingen aldersboringer ble foretatt, så er denne skogen gammel. Flere av trærne har bl.a. avflatet kronestruktur, mange har en vridd stamme og barken er gjerne tykk og grov. Av tidsmessige årsaker er ikke disse områdene kartlagt som en egen naturtype i dette prosjektet. Dette gjelder også delvis blåbærskogene med gran, men her er to naturtyper kartlagt. Områdene med granskog har trolig ikke spesielt høy alder. Totalt sett dominerer bartærene i området, men det er også flere arealer med blandingsskog og et kjerneområde er også dominert av eik. Sistnevnte har også høyt innslag av gamle trær. En stor eik med brystøydiameter på over 80 cm ble funnet i øverst i den kartlagte bekkeløften. Alle forekomstene av barlind er også viktige bl.a. fordi mange av dem er storvokste, innhule og sannsynligvis gamle. Disse er lokalisert til områdene med blandingsskog og eikeskog. Samlet sett bidrar alt dette til en variert skogstruktur.

Enkelte områder, spesielt sør for Bjørkebuvatnet, består av ung skog. Hogst i de nedre delene av liene har trolig vært vanlig, mens det oppover i høydene har vært mer selektiv hogst. I den nordvestlige delen av det tilbudte området finnes et lite felt der gran trolig er plantet inn. Totalt sett er det tilbudte området lite påvirket av nyere tids skogbruksaktiviteter.

Verneverdier

Avgrenset verneverdig areal er uten tyngre tekniske inngrep. Området er som eksisterende Navassfjell og representerer et topografisk variert og småkollet landskap i regionen, med daler, bergvegger, myrer og innsjøer. Barskog er dominerende, men det finnes både

blandingsskog og edellauvskog i tillegg Området inneholder mye gammel skog. Spesielt eikeskogen, der flere rødliste arter funnet er viktig for bevaring av biologisk mangfold.

Verneformål

Området foreslås vernet som naturreservat med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Eksisterende verneforskrift for Navassfjell naturreservat vil bli erstattet av ny verneforskrift som vil inkludere utvidelsen. Dette vil ikke føre med seg noen vesentlige endringer for eksisterende område.

Formålet med naturreservatet er å bevare et tilnærmet urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særskilt pedagogisk og vitenskapelig betydning som referanseområde for intakt lavereliggende skog i sørboreal og boreonemoral sone, og er egenartet i form av forekomst av eikeskog med lang kontinuitet og stort biologisk mangfold.

Tekniske inngrep

Det er ingen kjente tekniske inngrep i området.

Planstatus

I gjeldende kommuneplan er området som foreslås vernet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

Andre interesser

Området er i dag i bruk til små- og storviltjakt. Det er også noe i bruk til friluftsliv. Utover dette er ikke Fylkesmannen kjent med at det er andre interesser knyttet til området.

Vedlegg 2 – Verneforskrift

Forskrift om vern av Navassfjell naturreservat i Gjerstad kommune i Aust- Agder fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et tilnærmet urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særskilt betydning som referanseområde for intakt lavereliggende skog i sørboreal og boreonemoral sone, og er egenartet i form av forekomst av eikeskog med lang kontinuitet og stort biologisk mangfold.

§ 2 Avgrensing

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: 28/2 og 29/1 i Gjerstad kommune. Naturreservatet dekker et totalareal på 4000 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:10 000 datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Gjerstad kommune, hos Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder fylke, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- e) Beiting og utsetting av saltstein. Miljødirektoratet kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
- f) Vedlikehold av bygninger, veier og andre anlegg og innretninger som er i bruk på vernetidspunktet.
- g) Merking, rydding og vedlikehold av stier, løyper, bruer og skilt som eksisterte på vernetidspunktet.
- h) Merking, rydding og vedlikehold av gammel ferdselsveg avmerket på kartet.
- i) Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- j) Rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veier eller traseer godkjent gjennom forvaltningsplan, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

- c) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d) Tilrettelegging og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter dersom det ikke er i strid med vernevedtakets formål.
- e) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 f og g samt 7 a, b og h.
- f) Beiting.
- g) Bruk av naturreservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet
- h) Gjenreising av bu ved Bjørkebuvannet på eksisterende grunnmurer og størrelse, avmerket på kartet.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan foreta tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.